



พระราชบัญญัติ
ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา
พุทธศักราช ๒๔๗๕

ประชาธิปไตย ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า การให้กู้ยืมเงินโดยอัตราดอกเบี้ยสูงเกินควรนั้น ย่อมเป็นทางเสื่อม

ประโยชน์ของบ้านเมือง สมควรจะป้องกันราษฎรมิให้ต้อง
เสียดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้ด้วยความแนะนำยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร โดยบท
มาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อครบสามเดือน นับ
แต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บุคคลใด

(ก) ให้บุคคลอื่นยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินกว่าอัตรา
ที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ

(ข) เพื่อปิดบังการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราทำนบัญญัติ
ไว้ในกฎหมาย บังอาจกำหนดข้อความอันไม่จริงในเรื่อง
จำนวนเงินกู้หรืออื่น ๆ ไว้ในหนังสือสัญญา หรือตราสารที่
เปลี่ยนมือได้ หรือ

(ค) นอกจากด^๕ก^๕เบ^๕ย^๕ ยังบังอาจกำหนดจะเอา หรือ
รับเอาซึ่งกำไรอื่นเป็นเงินหรือสิ่งของ หรือโดยวิธีเพิกถอน
หน^๕ หรืออื่น ๆ จนเห็นได้ชัดว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นมาก
เกินส่วนอันสมควรตามเงื่อนไขแห่งการกู้ยืม

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๙ หน้า ๔๖๓

ท่านว่าบุคคลนั้น มีความผิดฐาน เรียกดอกเบี้ยวเกินอัตรา
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔ บุคคลใดโดยรู้อยู่แล้ว ได้มา แม้จะได้เปล่า
ซึ่งสิทธิที่จะเรียกร้องจากบุคคลอื่นอันผิดบัญญัติที่กล่าวไว้ใน
มาตราก่อน และใช้สิทธินั้นหรือพยายามถือเอาประโยชน์
แห่งสิทธินั้น ท่านว่าบุคคลนั้นมีความผิดต้องระวางโทษดังที่
บัญญัติไว้ในมาตราก่อนนั้น

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

ประธานคณะกรรมการราษฎร

คำแถลงการณ์ คณะกรรมการราษฎร
เกี่ยวแก่พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา
พุทธศักราช ๒๔๗๕

เนื่องในการที่รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติห้ามเรียก
ดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ คณะกรรมการราษฎร
เห็นสมควรออกคำแถลงการณ์ เพื่อแสดงนโยบายของรัฐบาล
ในการออกกฎหมายฉบับนี้

เหตุผลที่จูงใจให้รัฐบาลออกกฎหมายฉบับนี้ คือหวัง
จะบำรุงการกักขังให้เป็นที่ไปในทางที่ควร

การกักขังนั้นโดยปกติผู้ต้องการทุน เมื่อได้ทุนแล้วไป
ประกอบกิจการอันใดอันหนึ่งมีผลส่งออกงามขึ้น ก็แบ่งผลนั้น
ใช้เป็นดอกเบี้ยบ้าง เหลือรวบรวมไว้เพื่อใช้หนี้ทุนต่อไป
ตั้งฝ่ายเจ้าหนี้ก็ได้ดอกเบี้ยเป็นค่าบวการ และมีโอกาสที่
จะได้รับใช้ทุนคืนในภายหลัง แต่ถ้าดอกเบี้ยเรียกแรงเกินไป
ไปแล้ว ลูกหนี้ได้ผลไม่พอที่จะใช้ดอกเบี้ยได้ ย่อมต้อง
ย่อยยับไปด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ด้วยเหตุนี้ประเทศทั้งหลาย
และประเทศของเราเองจึงมีกฎหมายมาแต่โบราณกาลกำหนด
อัตราดอกเบี้ยอย่างสูงไว้ กล่าวคือ ชั่งละ ๑ บาทต่อเดือน

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๙ หน้า ๔๖๕

(หรือร้อยละ ๑๕ ต่อปี) อันที่จริงอัตรานี้เป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงอยู่แล้ว แต่แม้กระนั้นยังปรากฏว่าทุกวันนี้มีการให้กู้ยืมกันโดยอัตราสูงกว่านั้น และเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ต่างร่วมใจร่วมมือกันหลีกเลี่ยงกฎหมาย เพราะฝ่ายหนึ่งอยากได้อีกฝ่ายหนึ่งกฎหมายจำเป็นบังคับ ในที่สุดก็ได้ผลอันไม่พึงปรารถนาตั้งกล่าวแล้ว

ก่อนที่จะร่างกฎหมายขึ้น รัฐบาลได้คิดแล้วถึงอัตราดอกเบี้ย เห็นว่าเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงอยู่แล้ว แต่ข้างฝ่ายลูกหนี้ได้ทุนมาประกอบการด้วยตนเองได้โอกาสดำเนินอาชีพ และมีโอกาสพอควรที่จะหากำไรมาใช้ดอกเบี้ย เหลือบ้างก็รวบรวมไว้ใช้ทุน เพราะฉะนั้นถ้าทั้ง ๒ ฝ่ายต่างคิดไปในทางที่ควรของการค้า ก็ไม่มีทางจะได้รับความขัดข้องเพราะกฎหมายฉบับนี้ แต่ถ้าจะดำเนินความคิดไปในทางไม่ถูกต้องแล้ว ก็อาจจะหาเรื่องบ่นได้

เพราะฉะนั้น เป็นการสมควรที่จะเพิ่มเติมข้อบัญญัติกฎหมายขึ้นไว้ ดังที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติฉบับนี้